

วิสาขามหาอุบาสิกา (พรรณประเสริฐ)

สตรีใดให้ข้าวและน้ำ มีใจเบิกบานแล้ว สมบูรณ์ด้วยศีล
เป็นสาวิกาของพระสุคต ครองจำความตระหนี่แล้ว บริจาคทาน
อันเป็นเหตุแห่งสวรรค์ เป็นเครื่องบรรเทาความโศก นำมาซึ่ง
ความสุข สตรีนั้น อาศัยมรรคปฏิบัติ ปราศจากธุลี ไม่มีกิเลส
เครื่องชั่วยวน ย่อมได้กำลัง และอายุทิพย์ สตรีผู้ประสงค์บุญนั้น
เป็นคนมีสุข สมบูรณ์ด้วยพลานามัย ย่อมปลื้มใจในสวรรค์สิ้น
กาลนาน

วิชาขามหาอุปาลิกา (พรอันประเสริฐ)

๕๐๒

พระผู้มีพระภาคเจ้าและพระอรหันตเจ้าทั้งหลาย ท่านได้ค้นพบว่า นิพพาน ปรหม์ สุข นิพพานเป็นสุขอย่างยิ่ง เป็นบรมสุข เป็นธรรมที่สงบประณีต ซึ่งจะนึกคิดหรือคาดคะเนเอาไม่ได้ จะรู้ได้เฉพาะตน และจะเข้าถึงได้ก็ต่อเมื่อปรับใจให้หยุดนิ่งไปตามลำดับ จนกระทั่งเข้าไปถึงพระธรรมกายที่ชัด ใส สว่าง ซึ่งเป็นแหล่งแห่งความสุขความบริสุทธิ์ แหล่งของสติ แหล่งของปัญญา จนเกิดธรรมจักษุและญาณทัสสนะ เมื่อนั้นเราจะรู้เห็นทุกสิ่งไปตามความเป็นจริงว่า แก่นสารของทุกๆ ชีวิตคือการฝึกฝนใจให้บริสุทธิ์หยุดนิ่ง เพื่อทำพระนิพพานให้แจ้งเท่านั้น

พระลัมมาลัมพุทเจ้าตรัสไว้ใน จีวรขันธกะ วินัยปิฎก ว่า

“สตริใดให้ข้าว และน้ำ มีใจเบิกบานแล้ว สมบูรณ์ด้วยศีล เป็นสาวิกาของพระสุคต ครอบจําความตระหนี่แล้ว บริจาคทาน อันเป็นเหตุแห่งสวรรค์ เป็นเครื่องบรรเทาความโศก นำมาซึ่งความสุข สตรินั้น อาศัยมรรคปฏิบัติ ปราศจากธุลี ไม่มีกิเลสเครื่องยั่วยวน ย่อมได้กำลัง และอายุทิพย์ สตริผู้ประสงค์บุญนั้น เป็นคนมีสุข สมบูรณ์ด้วยพลานามัย ย่อมปลื้มใจในสวรรค์สิ้นกาลนาน”

*มก. เล่ม ๗ หน้า ๒๘๗

วิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ (พริ้นท์ประเสริฐ)

๕๐๓

*พระบรมศาสตราฐพระคาถานี้ ด้วยทรงปรารภพร ๘ ประการ ที่มหาอุปาลิกาวิชาษาขอจากพระพุทธรองค์ และมองเห็นการณไกลว่า พรที่นางได้ทูลขอนั้น จะเป็นไปเพื่อประโยชน์ แก่ภิกษุสงฆ์ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต พระองค์จึงทรงอนุญาต เรื่องมีอยู่ว่า วันหนึ่ง นางวิชาษาได้ฟังธรรมในพระเชตวันมหา- วิหารแล้วได้กราบทูลนิมนต์พระผู้มีพระภาคเจ้าและพระภิกษุสงฆ์ เพื่อฉันเข้าที่บ้านของนาง ครั้นตกลางคืนฝนตกหนักไปทั่ว ทวีปทั้ง ๔ รุ่งเช้า พระผู้มีพระภาคเจ้ารับสั่งกับภิกษุทั้งหลายว่า “มหาเมฆทำฝนให้ตกหนักไปทั่วทวีปทั้ง ๔ ฉะนั้นหากจะออก เดินทางไปตามปกติเพื่อไปรับภัตตาหารที่บ้านของมหาอุปาลิกา- วิชาษา ตอนที่ฝนหยุดตกแล้วคงไม่ทันแน่ เพราะกว่าฝนจะหยุด ตกคงอีกนาน” ดังนั้นพระองค์จึงเสด็จหายไปจากพระเชตวัน พร้อมภิกษุสงฆ์อีก ๕๐๐ รูป ด้วยกำลังฤทธิ์ของพระอรหันต์ ไปปรากฏที่ซุ้มประตูบ้านของนางวิชาษาในทันทีนั่นเอง

มหาอุปาลิกาเห็นหมู่พระภิกษุสงฆ์มาปรากฏอยู่หน้าบ้าน ก็ยินดีว่าเรื่งบันเทิงใจว่า “น่าอัศจรรย์จริงหนอ พระตถาคตทรง มีฤทธิ์มาก ทรงมีอำนาจพมาก ในเมื่อห้วงน้ำสูงถึงหัวเข่าก็มี สูงถึงเอวก็มี กำลังไหลเชี่ยว เท้าหรือจิวรของภิกษุแม้รูปหนึ่ง

วิชาขามหาอุปาสิกา (พรอันประเสริฐ)

๕๐๔

ที่เปียกน้ำ ไม่มีเลย” นางจึงชักชวนเพื่อนๆ และเหล่าข้าทาสบริวารให้ช่วยกันประเคนภัตตาหารแต่ภิกษุสงฆ์มีพระพุทธรเจ้าเป็นประมุขด้วยจิตที่เลื่อมใส จากนั้นนางได้กราบทูลพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์กราบขอพร ๘ ประการ พระเจ้าข้า”

เมื่อได้รับพุทธานุญาตแล้ว นางจึงทูลว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์ปรารถนาจะถวายผ้าอาบน้ำฝนแต่ภิกษุสงฆ์ตลอดชีพ จะถวายภัตตาหารแต่ภิกษุผู้จรมาร ภิกษุผู้เตรียมจะไป ถวายภัตตาหารแต่ภิกษุผู้เป็นไข้ ถวายภัตตาหารแต่ภิกษุผู้พยาบาลภิกษุไข้ ถวายยาแต่ภิกษุไข้ ถวายข้าวยาคุเป็นประจำ และถวายผ้าอาบน้ำฝนแต่ภิกษุณีสงฆ์จนตลอดชีวิต” พระบรมศาสดาตรัสถามว่า “วิสาขา เธอเห็นอำนาจประโยชน์อะไรถึงขอพร ๘ ประการกับเรา”

วิสาขาทูลว่า “พระพุทธรเจ้าข้า วันนี้ หม่อมฉันลั้ซทาสิว่า ไปเถิด เจ้าจงไปอารามบอกภิกษุสงฆ์ว่า ภัตตาหารเสร็จแล้ว นางก็ไปวัด ได้เห็นภิกษุสงฆ์เปลือ้งผ้าสรงสนานกายอยู่ เข้าใจผิดคิดวว่า ไม่มีภิกษุอยู่ในอาราม มีแต่พวกชีเปลือย สรงสนานกายอยู่ จึงกลับมารายงานหม่อมฉันว่า ไม่มีภิกษุในอาราม มีแต่พวกชีเปลือยสรงสนานกายอยู่ แต่หม่อมฉันเข้าใจด้วยปัญญาของตัวเองว่า หากนางกลับไปอีก ก็วเห็นภิกษุสงฆ์อยู่เต็มวัด เพราะภิกษุสงฆ์สรงสนานกายเสร็จเรียบร้อยแล้ว

วิชาขามหาอุปาสิกา (พรอันประเสริฐ)

๕๐๕

จึงสั่งนางกลับไปนิมนต์อีกครั้งหนึ่ง

เพราะฉะนั้น หม่อมฉันจึงขอพรข้อที่ ๑ เพราะความเปลือยกายไม่งาม ไม่น่าดู หม่อมฉันเห็นประโยชน์นี้ จึงปรารถนาจะถวายผ้าวัสสิกสาฎกแด่พระสงฆ์จนตลอดชีพ

ข้อ ๒ พระอาคันตุกะไม่ชำนาญหนทาง ไม่รู้จักที่โคจร ย่อมเที่ยวบิณฑบาตลำบาก หากท่านฉันอาคันตุกะภัตของหม่อมฉันสักวันสองวันก่อน พอชำนาญหนทาง รู้จักที่โคจร จักเที่ยวบิณฑบาตได้ไม่ลำบาก หม่อมฉันเห็นประโยชน์นี้ จึงปรารถนาจะถวายอาคันตุกะภัตแด่พระสงฆ์จนตลอดชีพ

ข้อ ๓ พระผู้เตรียมตัวจะไป มัวแสวงหาภัตตาหารเพื่อตนอยู่ จักพลาดจากหมู่เกวียน หรือจักถึงสถานที่ที่ตนต้องการจะไปในเวลาพลบค่ำ จักเดินทางลำบาก หากท่านฉันคัมภีร์ภัตของหม่อมฉันแล้ว จักไม่พลาดจากหมู่เกวียน หรือจักถึงสถานที่ที่ตนต้องการจะไปไม่ค่ำเกินไปนัก จักเดินทางไม่ลำบาก หม่อมฉันเห็นประโยชน์นี้ จึงปรารถนาจะถวายคัมภีร์ภัตแด่พระสงฆ์จนตลอดชีพ

ข้อ ๔ เมื่อพระอาพาธไม่ได้โภชนาหารที่เป็นสัปปายะ อาพาธจักกำเริบ หรือท่านอาจถึงแก่มรณภาพ หากท่านฉันคิลานภัตของหม่อมฉัน อาพาธจักทุเลา ท่านจักไม่มรณภาพ

วิชาขามหาอุปาลิกา (พรอันประเสริฐ)

๕๐๖

ข้อ ๕ พระผู้พยายาลพระอาพาร มัวแสวงหาภัตตอาหาร เพื่อตน จักนำภัตตอาหารไปถวายพระอาพารจนสายเกินไป มิเช่นนั้นตนเองก็จะอดอาหาร หากท่านได้ฉันคิลานปฏฐากภัตของหม่อมฉันแล้ว จักนำภัตตอาหารไปถวายพระอาพารตามเวลาตนเองก็จะได้นั้นด้วย

ข้อ ๖ เมื่อพระอาพารไม่ได้เฝ้าซึ่งที่เป็นสัปปายะ อาพารจักกำเริบ หรือจักถึงมรณภาพ หากท่านฉันคิลานเฝ้าซึ่งของหม่อมฉันแล้ว อาพารจักทุเลา และจักไม่มรณภาพ

ข้อ ๗ พระองค์ทรงเห็นอนิสงส์ ๑๐ ประการ ได้ทรงอนุญาตข้าวยาคุไว้ที่เมืองอันธกวินทะ หม่อมฉันเห็นอนิสงส์ตามที่พระองค์ตรัสไว้ นั้นจึงปรารธนาจะถวายข้าวยาคุเป็นประจำแต่สงฆ์

และประการสุดท้าย ข้อ ๘ ภิกษุณีทั้งหลายเปลือยกายอาบน้ำร่วมทำน้ำเดียวกันกับเหล่าหญิงแพศยา พวกหญิงแพศยาพากันเย้ยหยันภิกษุณีว่า พวกท่านกำลังสาว ประพฤติพรหมจรรย์จะได้ประโยชน์อะไร ควรบริโภคกามมิใช่หรือ ประพฤติพรหมจรรย์ตอนแก่เฒ่า น่าจะเป็นสิ่งที่พวกท่านยึดเอาส่วนทั้งสองไว้ได้ เมื่อภิกษุณีถูกพวกหญิงแพศยาเย้ยหยัน ได้เป็นผู้แก้แค้น ความเปลือยกายของมาตุคามไม่งาม หม่อมฉันเห็นประโยชน์นี้

วิสาขามหาอุบาสิกา (พรอันประเสริฐ)

๕๐๓

จึงปรารถนาจะถวายผ้าอุทกสาฎกแด่ภิกษุณีสงฆ์ พระเจ้าข้า”

เมื่อนางกราบทูลอานิสงส์ขอพร ๘ ประการแล้ว พระบรม-
ศาสดาทรงอนุโมทนาว่า “ดีละ วิสาขา ดีแท้ ตถาคตอนุญาตพร
๘ ประการ แก่เธอ” จากนั้นพระองค์ก็เสด็จกลับบุพพาราม

นี่เป็นตัวอย่างของผู้ฉลาดในการขอพร และเนื่องจาก
มหาอุบาสิกาวิสาขาได้สั่งสมบารมีมาอย่างดีแล้ว ดังนั้นเมื่อจะ
ขอพรอะไร นอกจากจะเป็นไปเพื่อเพิ่มเติมบุญบารมีให้กับตัวเอง
ยังเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขแด่ภิกษุสงฆ์และพุทธศาสนิกชนอีกด้วย
ทำให้ชาวโลกได้มีโอกาสดำเนินบุญใหญ่ คือ ถวายผ้าอาบน้ำฝน
ถวายอาคันตุกภัต คมิกภัต คิลานภัต และคิลานุปัฏฐากภัต เป็นต้น

ประวัติการสร้างบารมีของมหาอุบาสิกาวิสาขายังมี
รายละเอียดอีกมาก โดยเฉพาะการขอพรในสมัยที่ยังสร้าง
บารมีอยู่ เป็นเรื่องที่น่าสนใจมาก อีกทั้งเมื่อดูประวัติของท่าน
ทำให้น่าทึ่งว่า ท่านเคยเป็นพระมารดาของพระเจ้ามหาปาตนะ
ผู้มีปราสาททองถึง ๑,๐๐๐ ชั้น สูง ๒๕ โยชน์ ส่วนรายละเอียด
จะเป็นอย่างไร และนางเคยขอพรไว้อย่างไรบ้าง เราจะได้ติดตาม
ศึกษากันในครั้งต่อไป

